

İÇİMİZDEN BİRİ

✍ *Funda ŞENOL

Aziz Kürkçü, 44 yaşında. Gaziantep'in Nizip ilçesinde görme özürlü olarak dünyaya geldi. O, şanslılardan biriydi. İlk ve orta okulu "Körler Okulu"nda okudu. Lisede kendine bir ideal saptamıştı bile. O zamanki adıyla Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın-Yayın Yüksek Okulu'na görme avantajına sahip akranlarını geride bırakarak birincilikle girdi. Dönemin Basın-Yayın Yüksek Okulu müdürü bir hukukçudan beklenmeyecek, adaletsiz bir tutum takındı. Okulun göze dayalı bir okul olduğunu öne sürerek kibarca başaramayacağını söyledi ona. O ise müdüre "Karar verdim, güçlükleri aşarım." dedi.

Okula başladıktan sonra aşmaya azmettiği güçlükler birer birer karşısına dikildi. İlki derste not alma, yazılı kaynakları izleme ve sınav kağıdını doldurma sorunuymdu. Müdürden özel bir oda istedi, burada çok sevdiği okul arkadaşlarının kasete okuduğu ders kitaplarıyla hocaların anlattıklarını dinleyecekti. Çünkü onun başka seçeneği yoktu.

Bu istemi reddedildi. Çünkü okulda bir odaya sahip olabilmek yalnızca hocaların hakkıydı. Ama daha önce de söylediğimiz gibi o şanslılardan biriydi. Yönetim değişti ve odasına kavuştu. Bu oda onun için bir kurtarıcı oldu. Öyle ki burada temel ders kitaplarının yanında teybe okunan yardımcı kitapları da dinleyebiliyordu. Biz, şanslıydı diyoruz ama o bunları kendi deyimiyle "yapışkanlık" la

elde etmişti.

Onun döneminde TRT kurumu Basın-Yayın Yüksek Okullarına birincilikle girenlere burs veriyordu. O bunu sadece ve sadece görme özürlü olduğu için alamadı.

Okuldan mezun olabilmesi için şart olan uygulamalı çalışmasını Anadolu Ajansı'nda yaptı. İlk bir iki haftanın yabancılığı ve bunaltısını diğer stajyer arkadaşları gibi o da çekti. Gerçek anlamda gazeteciliğe başlaması ise dönemin Köy İşleri bakanının ölüm döşegindeki Aşık Veysel'i ziyaret etmesiyle oldu. Bu ziyareti izleyip haber yapmak ve başarısını örnek aldığı Aşık Veysel'i görebilmek için şefiyle çok didişmesi gerekti. Her zamanki gibi kazandı.

Henüz okulunu bitirmeden Anadolu Ajansı'nda kaşeli olarak çalışmaya başlamıştı bile. Bugün ajansta 19. yılını doldurdu. Görevi merkez istihbaratını yönlendirmek. Kendi yaptığı işi "değnekçilik" olarak tanımlıyor.

Evlü, üç çocuğu var. Eşi ve çocukları görme özürlü değil. Eşiyle tanışıp, anlaşarak evlendi.

Uzun süre Türkiye Körler Vakfı yönetim kurulu üyeliği, Türkiye Sakatlar Konfederasyonu genel sekreterliği yaptı ve körler için gazete çıkardı. Halen Zihinsel Özürlüler Federasyonu genel sekreterliğini yürütüyor.

Aziz Kürkçü. Azmetti, engellendi, mücadele etti ve kazandı. O şimdi sadece bir kör değil, bir iletişimci.

Bu örneğimizden sonra şimdi de kitle iletişim araçlarının, görme özürlülerin kullanımına sunulması ve şimdiye kadar kitle iletişim araçlarında yer alan görme özürlülere ilişkin haberlerin içeriği üzerinde durmak istiyorum.

Öncelikle görme özürlü deyince kamuoyunda uyanan kanının körlük olduğunu anımsatmak istiyorum. Oysa görme duygusu işlevini tamamen yitirmiş ve eksiklik hiçbir tıbbi araç-gereç veya ilaçla düzeltilemeyecek insanlar da görme özürlü kapsamına giriyor. Yani, burada bizim hedef kitlemiz az görenlerle, görme işlevini tamamen yitirmiş olanlardır.

Görme özürlülerin kitle iletişim araçlarından yararlanabilmesi için bugüne dek çok şey yapıldığı söylenemez. Oysa onlar için ideal kitle iletişim araçları olan radyo ve televizyon teknik açıdan belki de istemediğimiz kadar çok imkan sunuyor görme özürlülere. Ama ne yazık ki bu araçların içeriğini oluşturan programlar az da olsa görme özürlüleri düşünerek hazırlanmış değil. Burada bir örnek vermek istiyorum :

"Kırmızılar içindeki kadın bir rüya gibi salınarak, yemyeşil çimenlere daldı. Güneş, altundan bir top gibi parlıyordu. Etraf sarı sıcaktı. Kadın gülkurusu şapkasını usulca çıkardı...."

Anılan metin bir radyo programından alınmıştır. Bir görme özürlünün bu metne ne gibi bir anlam yükleyebileceğini düşünürsünüz. Bu salonda mesela görme özürlü arkadaş var mı bilmiyorum ama, sıcakın sarısı nasıl olur bir fikriniz var mı?

Bu durumda bizim önerebileceğimiz şey, resmi veya özel televizyon ve özellikle radyo istasyonlarının belli fre-

kanslardan ve belli saatlerde görme özürlülere yönelik özel bir takım programlar hazırlamasıdır. Bu programlar elbette bir uzmanın danışmanlığında ve hatta görme özürlü bir yapımcı veya yönetmene hazırlatılmalıdır. Çünkü bir görme özürlünün ilgi alanlarını ve enformasyon talebinin niteliğini, ancak bir başka görme özürlü saptayabilir.

Öte yandan, görme özürlülere yönelik programlar yapılmadığı gibi yapıldığında da program sorumlularının programın içeriğini nasıl oluşturacakları ve program konuklarıyla hangi konularda söyleşeceklerini bilemedikleri de kulağımıza gelenlerdendir. Bundan her iki taraf da sorumludur. Görme özürlüler gerek vakıflar, gerekse gönüllü dernekler aracılığıyla kendilerini tanıma konusunda başarılı değiller. Aziz Kürkçü gibi insanlar kendi gayretleri ve şanslarıyla bir yere gelebilmişlerdir. Oysa kamuoyu görme özürlüleri birtakım önyargılarla ikinci sınıf insan olarak algılıyor. Bilinmeyen şu ki bu insanlara da eğitim eşitliği tanınsa onların da birçok işi başarıyla yürütebilecekleridir. Sorun kamuoyunda sağlıklı bir imaj yerleşmemiş olmasıdır. Sorunun çözümü vakıflar ve gönüllü kuruluşların halkla ilişkiler faaliyetlerine hız vermesine bağlıdır. Bu da belirli zamanlarda basın mensuplarının çağrılı olduğu toplantılar yapılarak gerçekleştirilebilir. Bu toplantılarda görme özürlülerin sorunlarının gerçekte neler olduğu, bunlar için ne gibi çözüm yolları bulunacağı konusunda basın aydınlatılabilir. Böyle bir toplantıda ikna edilebilmiş bir gazetecinin arkadaşımın sözünü edeceği türden haberler yazmak konusunda tereddüte düşeceğini garanti edebilirim.